

Text från Internetsida:

Kraftlekar i Västerås: "Halva stan"

Den starkaste bland de starka i Västerås på den tiden var emellertid en förste stationsskrivare — han blev sedermera stins på annan ort — som kallades "Halva stan". Han hade, sägs det, en hästs styrka och en reptils snabbhet. Och hans gång var konungslig. Rak i ryggen och med huvudet stolt tillbakakastat promenerade han på lördagskvällarna Stora Gatan och Pilgatan bort mot Folkets Park, som då låg granne till Myggbo som låg snett emot Lägerhyddan. Utanför Parken drällde då vanligtvis grupper av fyllon — både äldre och yngre — som nekats tillträde till Parken. När de inte kom in i Parken dröjde de kvar utanför, drack ur medhavda pavor, skrålade och antastade förbipasserande. När "Halva stan" på väg hem passerade fyllegrupperna möttes han ofta av okvädningsord. Nån gång ruskade han om en och annan ungdom men i regel gick han stolt förbi dem.

Pingpong med fyllon

En gång ropade emellertid en av de spritpåverkade ungdomarna efter honom: "Nu kommer kungens horunge!" Då ilsknade "Halva stan" till, vände på klacken och frågade:

– Varför står du här och gapar, kommer du inte in i Parken?

– Nä, sa grabben, gubben Thelander — Sven Thelanders pappa, som var vakt mästare i Parken, släppte ogärna in spritpåverkade personer — släpper inte in nån av oss.

– Jag ska hjälpa er in, sa "Halva stan", greppade tag i grabben och slängde honom över det höga staketet. I rask följd slängde han över två ungfyllon till innan den först inkastade kom tillbaka över staketet. På andra sidan staketet stod nämligen gubben Thelander, småväxt men bred över axlarna och iklädd sin bredbrättade rallarhatt, eller, som den också kallades, sossehätt, och hivade tillbaka de inkastade. På det viset kunde de båda starka karlarna hålla på och slänga levande bollar — eller hösäckar — över Park-staketet en halv kväll — till alla förbipasserandes stora nöje.

Varför kallades då "Halva stan" för kungens horunge. Jo, det sades att han på sidolinjen var son till självaste "Kung Starke", dvs Karl XV.

Eftertext och förklaring

Denna text hittades av Karl Twetman 2016 på en internetsida skapad av VBK, Västerås brottarklubb till ett 60-års jubileum 1981. Sidan är gammal och saknar i övrigt källinformation. Kontakt togs av mig för att finna ytterligare upplysning om källan till berättelsen. Detta har inte varit framgångsrikt.

För ytterligare information kan följande vara intressant.

Familjen Gustav och Anna Twetman hamnade kom till Västerås 1906 och blev kvar till 1940 då de slutligen flyttade till Köping. Efter några år hamnade på gården Myggbo. Exakt läge är inte känt, men uppgavs av sonen Bo T vara inom Folkets park utbredning i senare del av 1900-talet. Det kan stämma bra med beskrivningen i berättelsen om den äldre Parken låg strax intill.

Uppgifterna om släktskap med kungen torde ha spridits av "halva stan" själv. Han kom ju inflyttandes från Skåne via något år i Norrköping och hade knappast några andra kontakter med Västerås. I varje fall så understödde han berättelsen genom inköp av ett stor kungatavla samt mindre, men säkert dyrbara småsaker som snusdosa och brosch med emaljbild av kungen.

Om Gustav Twetman (1884 – 1959) skapat berättelsen eller blev vilseledd av sin far finns att läsa om i annan berättelse

<https://vbk60y1981.wordpress.com/2012/08/26/kraftlekar-i-vasteras-halva-stan/>

Skrivit förfrågan till VBK med önskan om mer uppgifter. 2016-12-04. Fått artigt svar men inget konkret.

Så sent som 2019 upptäcktes en komplettering på sidan med följande:

This entry was posted on 26 augusti, 2012 by [Bo Tox](#) in [1900-talets början](#), [VBK 60 år](#) and tagged [Folkets Park](#), [Gideonsberg](#), [Halva stan = känd Västeråsprofil](#), [Karl XV = "Kung Starke"](#), [Köhlström; Gustav, kungens horunge](#), [Lägerhyddan](#), [Myggbo](#), [Patron Wallin](#), [Pilgatan](#), [Stora Gatan](#), [Thelander: "Gubben"](#), [Thelander: Sven](#), [Västerås](#).

Texterna verkar hämtade ur VLT, Västerås Läns Tidning, men har inte kunnat verifieras.

Sammanställt av Peter Twetman december 2016 reviderat juli 2019